

ARBETSÅRET I NORRLAND

Efterföljande frågor avse en beskrivning av arbetsåret på Eder ort under 1880-1890-talen.

Innan frågorna besvaras lämnas uppgift om vilka årstider man brukat räkna med (vårvinter, vår, vårsommar, högsommar, hösten, höstvintern o.s.v.): Vidare uppgives vilka de viktigaste högtiderna varit, då man vilat från egentliga utarbeten. Vilka helger man besökt och vilka marknader man mera regelbundet rest till för att sälja och köpa skola också inledningsvis omtalas.

1. När började i allmänhet förfallstiden för året? Vilka arbeten sysslade män och kvinnor med under förfallstiden? Hur länge var det ofarbart i skogen och på sjöarna?
2. Vad slags fiske ägnade man sig åt när det blev landvak utefter stränderna. Var blev det landvak först? Vilken betydelse för fisket hade de tidigaste landvaken utanför åars och bäckars inlopp och utlopp?
3. Vad ansågs vara tidig vår (brådvår)? När brukade tjälén gå ur jorden? Har Erik-dagen (18/5) varit någon märkesdag?
4. När tog sädesandén på våren sin början? När väntade man skörd om man fick så vid Erik? När fördes plog (vält, årder) på åkern och när harvades? När kördes åkerbulten på åkern?
5. När ansåg man att vårsommaren var inne? Vad borde göras omkring tiden för Helga trefaldighet?
6. När skulle kor, getter och får släppas på skogen?
7. Vid vilken tid på våren brukade träden och buskarna få sav under barken? Vilka arbeten skulle först och främst utföras nu? Under huru lång tid arbetade man med att skära björktelningar? Var skar man vidjor? Har man gjort brännor för att få fram ett område i skogen rikt bevuxet med uppspirande björk? Vad gjorde man av vidjorna? Hur många träljor

och laband gjorde man färdiga? Hur många vidjor gömde man till framtida behov? Vad arbete utfördes för övrigt under den tid man sysslade med att vrida vidjor? Fiske med nät eller not?

8. När brukade tallen löpa? När skulle man taga bark av tallen till att bereda barkmjöl? Hur många dagar höll man på med barktagningen och med att hassla (skala) barken och bereda den?
9. När skulle man gå i näverskog och riva näver? Varför vid denna tid? När skulle man hugga hässjevirke? Varför vid denna tid? När ansågos de brukligaste träden vara i högsta löpen?
10. På vad sätt tog sommarens arbeten hänsyn till myggplågan för djur och människor? När började myggen, när försvann den?
11. Hur invercade högvattnet i sjön på fisket? Hur länge brukade det dröja innan sjön började falla och man kunde fiska igen.
12. Vilken betydelse hade vårfloden i älvar, åar, bäckar för arbetet?
13. Har man haft vattenledningar eller översilning av ångar? Har man i samband med vårfloden eller snösmältningen i fjällen eller i skogen ordnat med vattenledning?
14. Vad skulle i övrigt ha utförts under tiden mellan sädesanden och slåttanden?
15. När började slåttandtiden? Vilka arbeten skulle vara undan gjorda till dess? Hur lång tid tog det att få redskapen i ordning?
16. Vad var huvudsakliga arbetet i augusti månad?
17. När var viktigaste nätfisket på höstsidan? När notfiske?
18. När skulle kornet skäras och ladas? När skulle skohö tagas till vinterbehovet? Huru många dagar behövde man för att hinna få tillräckligt med skohö. När beredde och kammade man skohö? Fiskade man under den tid man tog skohö?

19. När togs potatisen upp?
20. När brukade man ordna med brännor (bränna skog för bete, höväxt eller för att få björkvidjor)?
21. När på året var det bäst att rödja skog, hugga rötter och välta träden? Kunde man ha gagn av höststormen?
22. När togos korna, getterna, fåren och hästarna från skogen?
23. Vilka arbeten skulle vara avslutade till Mikaeli? Vilken förändring i arbetet skedde omkring Mikaeli?
24. Vad fick barnen eller pojkarna, som vallat kreaturen, göra efter det kreaturen ställts i fähuset för vintern? Har vallpojkar brukat ordna med fågelfångst efter vallgångens slut?
25. Vad slags fågelfångst ägnade man sig åt under tiden innan djupare snö fallit? Vad slags fångst sedan snön blivit djup? När brukade man upphöra fånga gråfågel och när började man med vitfågeln? Jakttider under höst och vinter?
26. Vad skulle vara gjort innan det började frysa? Vad skulle man hinna uträtta på den första snön, innan jorden frusit för hårt och djupt?
27. Vad skulle göras så snart snö fallit på senhösten? När gödslades åkrarna? Vad slags fiske hade man vid denna tiden på året? Vad var snövinterns viktigaste arbeten och sysselsättningar för män, kvinnor och barn?
28. När började man på allvar med att köra i skogen? Vilka transporter ägde nu rum på vintervägarna? Kortare färder och längre färder?
29. Vilken marknad var den viktigaste att besöka medan vinterföret varade? Vilka helger skulle under året bevistas? När började och slutade vinterns fiske?
30. Hade man slöjdarbeten under vintern? När började och slutade dessa slöjder eller arbeten med binäringar?
31. Vilka arbeten skulle man hinna undan innan förfallstiden på våren började?
32. När fördes sista höet hem?

33. Vilka redskap tillverkades eller reparerades om vintern?
När på vintern?
34. Under vilken del av året vilade man, sov och latade sig
som längst?
35. När gjorde man helst kalas? Vilken tid på året var lämp-
ligast för bröllop?